

Bewonersblad voor de locaties van Marga Klompé in regio Winterswijk

MargaBode

Winter 2023/2024

Kerstmis waar komen
de gebruiken vandaan?

Topstukken on Tour

Jos ten Have gaat
met pensioen

**Marga
Klompé**
voor het beste van elk moment

Voorwoord Raad van Bestuur

Terwijl ik dit stukje schrijf op vrijdagmiddag mijmer ik voor mij uit. Ik zit te peinzen waar ik dit voorwoord aan zal wijden. Intussen gaat de telefoon en komt er iemand binnen om iets te vragen. Gelukkig zijn de vragen snel en makkelijk te beantwoorden. En fijn dat de mensen met de antwoorden verder kunnen.

Inmiddels mijmer ik verder en zie het weekend voor mij. Heerlijk even ontspannen. Ik geloof dat een wedstrijd van FC Twente - waar ik met mijn vader een jaarkaart van heb - en een sportafpraak op het programma staan. De rest van de tijd is nog niet ingevuld. "Mooi", mijmer ik, "geen verplichtingen."

Als ik naar buiten kijk, is het grijs en zie ik dat het al donker wordt. De randen van de dag geven mij altijd een wat onbestendig gevoel. Kent u dat? Weten dat het daglicht vertrekt en de avond valt. De lampen gaan aan en mensen zijn op weg naar hun huis. Een huis waar ze zich warm, veilig en geborgen weten. Zich thuis voelen. Met die gedachten mijmer ik verder en denk meteen aan de mensen die dat niet hebben; de mensen in de Gazastrook, in Israël, in de Oekraïne en nog veel meer plaatsen in de wereld. Geen thuis; geen gevoel van veiligheid en warmte. Wat een enorm gemis. Ik kan mij niet voorstellen wat dat betekent en welke impact dat heeft op je bestaan. Geen thuis hebben ...

Ik stel mij voor dat u ook weleens mijmert. Mijmert over de akelige zaken in de wereld. Echter ik hoop ook - als u mijmert - dat het gaat over úw thuis. Thuis waar u zich veilig, gezien en welkom voelt. Dan mijmer ik weer dat ik hoop dat wij als Marga Klompé daar een positieve bijdrage aan leveren.

Ik wens u voor nu, nog veel mooie mijmermomenten met het lezen van dit blad!

Erwin Bomers
raad van bestuur

Colofon MargaBode

Corine Blaauwehand
Pronsweide

Anke Hillen
De Berkhof

Ester Wijkamp
Vredense Hof

Jolanda Lammers
Gerrie Heijnen
De Pelkwijk

margabodewinterswijk@szmk.nl

Van de redactie

Beste lezers, voor u ligt de nieuwe MargaBode en het jaar 2023 zit er alweer bijna op. Op het moment van dit schrijven regent het de gehele dag al, echt herfstweer of zoals een bewoner zei "schoppenweer". Hierover een mooi stukje over "prutsen in de schuren" in deze MargaBode. We hebben de afgelopen tijd al heel veel van deze dagen gehad, het waterpeil zal nu wel weer op orde.

In januari bestaat Marga Klompé 25 jaar hier wordt in de volgende MargaBode aandacht aan besteed.

Wij, als redactie, zouden het leuk vinden dat u als lezer ook een bijdrage levert aan de inhoud van de MargaBode. Dus heeft u een leuk verhaal, gedicht of een bijzondere hobby, laat het ons weten.

Wij wensen u fijne feestdagen en een gezond 2024!

Zoals elk jaar organiseert de Stichting Vrienden van Pronsweide weer een kniepertjes verkoop en wel op vrijdag 29 december, de hele dag. De overheerlijke kniepertjes worden zelf gebakken door enkele leden van het bestuur.

Waar komt de naam kniepertjes vandaan?

Op z'n Drents zeggen we 'knieperties'. Deze dunne en oh zo knapperige wafels worden door een ijzer tot de karakteristieke vorm 'geknepen'. Knijpen wordt door Drenten als kniep'n uitgesproken en dan snap je direct waar de naam vandaan komt.

De opbrengst komt geheel ten goede van de bewoners.

Kerstmis waar komen de gebruiken vandaan?

Kerstdienst

Op kerstavond en eerste kerstdag vindt er in veel kerken een kerstdienst plaats. Het is vaak één van de drukste kerkdiensten van het jaar in vele kerken, zowel in de protestantse als in de Katholieke kerk. Om mensen op te roepen om naar de kerkdiensten te gaan, luiden de kerkklokken.

Kersttoespraak

Op eerste kerstdag houden diverse staatshoofden en monarchen een kersttoespraak die vaak uitgezonden wordt op de radio en televisie.

Kerstster

De kerstster is rechtstreeks terug te voeren op het kerstverhaal. De Ster van Bethlehem gaf de plaats aan waar de koning geboren zou zijn.

Kerststal

Een directe verbeelding van het kerstverhaal vormen de kerststallen die met name in katholieke landen worden vervaardigd. Deze zijn van uiteenlopende materialen en grootte. Ook kerststallen met levende personen en dieren komen voor. De stal wordt niet direct in het geboorteverhaal van Jezus genoemd, maar wordt afgeleid uit het feit dat Maria het kind in de voederbak legde omdat er voor hen geen plaats was in het gastenverblijf.

Kerstboom

De kerstboom gaat terug op een Duitse gewoonte die ontstaan is in de zestiende eeuw. Luther verklaarde begin zestiende eeuw de kerstboom tot symbool van de geboorte van Jezus. Eerst stond de boom alleen nog in de kerken; eind 19de eeuw haalde men hem, allereerst in de protestantse landen de huiskamer binnen.

De kerstboom herinnert de christen volgens Luther aan de boom in het paradijs; de kerstballen aan de vruchten waarvan Adam en Eva aten. De piek in de boom staat voor de ster die de Wijzen de weg wees naar de geboorteplaats van Jezus, soms wordt de piek daarom door een ster vervangen.

Kerstversieringen

Naast de kerstboom zijn er tal van kerstversieringen die binnen en buitenshuis opgehangen worden. Zoals kaarsen, lampjes, kerstballen, hulstakken en nog veel meer.

Kerstman en zijn geschenken

De Kerstman leek Sinterklaas te gaan verdrijven maar zover is het niet gekomen, maar velen geven elkaar ook met kerst een geschenk.

Kerstlekkernijen en gerechten

Een kerstdiner is vaak een feestelijke en uitgebreide maaltijd, die vaak samen met familie wordt genuttigd.

Kerstmuziek

Met kerst wordt er vaak speciale kerstmuziek uitgebracht. Vaak met rinkelende bellen, die het beeld van een arrenslee moeten oproepen.

Mini-expositie over het koningshuis

In de centrale hal van De Pelkwijk een mini-expositie over het koningshuis.

Vroeger kreeg ik op de basisschool een aandenken als er een kroning plaats vond. Ik kan mij nog herinneren dat we een tegeltje kregen met de afbeelding van Koningin Juliana en Prinses Beatrix met het jaartal van kroning van Beatrix. Mijn kinderen kregen op de lagere school een koffiemok, lepeltje en de jongste kreeg op de peuterzaal een oranje klomp met kleurpotloden toen Koningin Beatrix haar koningschap aan Prins Willem Alexander gaf. Zo zijn er door de jaren heen heel veel tegeltje, mokken, koektrommels, lepeltjes en kledjes uitgegeven. Er zullen bij veel mensen ongetwijfeld nog wel een aandenken van een jubileum jaar of kroning in de kast staan.

In de vitrine kast van het Museum in de hal van De Pelkwijk staan allerlei dingen die we mochten ontvangen bij een kroning of een jubileum van het Koningshuis.

HET KLEINE KLOKJE

Als je de werkplaats van de glasblazer binnenkwam, moest je je ogen even sluiten, zo veel zilver blonk je tegemoet: grote zilveren ballen, blinkend als de maan in een vorstnacht, kerstklokken, die een kamer vol kaarsen zouden weerspiegelen, zilveren vogeltjes, die rechtstreeks uit de hemel leken te zijn gevlogen en meterslange zacht rinkelende slingers. Wekenlang had de glasblazer eraan gewerkt, maar nu was het tijd om al dat moois de wereld in te sturen, waar duizenden kerstbomen wachtten om versierd te worden en waar mensen en kinderen al uitkeken naar dat feest vol lichtjes en zilver. Nog één klein druppeltje vloeibaar glas hing er aan de blaaspijp van de glasblazer en met een glimlach blies hij daar een heel héél klein klokje van, kleiner dan je voor mogelijk zou houden. Toen stond hij op. Zijn ogen gingen over de tafels, waar al zijn werk soort bij soort in dozen lag: ballen bij ballen, klokken bij klokken, vogels bij vogels en zilveren slingers bij zilveren slingers. "Het is zón klein klokje," zei de glasblazer, "dat ik het maar ergens bij in zal pakken, want een doosje bestaat er niet voor zo'n klein dingetje."

Hij legde het kleine klokje tussen de reusachtige kerstklokken en begon samen met zijn vrouw de deksels op de dozen te doen. "Schande!" rinkelden de grote kerstklokken, zo gauw ze alleen waren met het kleine klokje, "hoe kan hij zó iets doen? Heb je het gezien? Toen hij het tevoorschijn toverde uit zijn blauwe vlammen, moest hij er zelf om lachen, zó klein is het. Zijn klepeltje is maar een glazen kraaltje en als het klingelt, mag er geen enkel ander geluid zijn,

anders zou je het niet eens horen! En zo 'n klokje durft hij samen met ons op reis te sturen. Nou, we zullen gauw zien dat we het kwijt raken, hoor!" Verder zeiden ze op reis niet veel, want iedere klok was veel te bang dat hij breken zou en dook diep weg in het witte vloeipapier, waarin de vrouw van de glasblazer hen gewikkeld had. Maar toen ze in de winkel aankwamen en de winkelier al die grote klokken en ballen, die vogeltjes en slingers begon uit te pakken en uitstalde op de toon bank, begonnen ze opnieuw. "Blijf jij maar in je doos!" zeiden ze tegen het kleine klokje, dat ze in een hoek hadden geduwd, "jij bent maar een grapje, je hebt niets met kerstfeest te maken. Daar zijn wij voor. Als wij aan een kerstboom of in een kamer hangen, is het meteen feest, maar jou zou niemand zien. Hoe zou jij nou een kerstboom of een kamer tot een feest kunnen maken?" En het kleine klokje, dat zich eerst zo verschrikkelijk had verheugd omdat het bestond en omdat het ook mee zou mogen doen aan het kerstfeest, al was het nog zo klein, kroop in zijn hoekje en voelde hoe het van verdriet al zijn schittering verloor.

Tussen al die grote klokken en ballen, waar de mensen in de winkel tegen knipperden met hun ogen, zag niemand het liggen. Het werd pas gevonden op de dag voor kerstmis toen een vader en een moeder met drie kinderen om een doosje vroegen, waarin ze hun grote ballen en slingers konden meenemen. "O, kijk eens," zei de moeder, "er ligt nog iets in. Wat een lief klein klokje! Hè, laten we dat ook nog meenemen." De winkelfuffrouw lachte. "Ach," zei ze, "dat is maar

zo'n klein klokje, dat krijgt u op de koop toe." Samen met de grote glinster dingen werd het heel kleine klokje ingepakt. Wéér hoorde het de schelle klingelstemmen zeggen dat het maar een grapje was en dat het tussen het groen van een grote kerstboom toch helemaal verdwijnen zou naast de kaarsen, de slingers en klokken.

Het kleine klokje geloofde zelf ook dat het zo zou zijn en het dacht: "Die man had mij maar beter niet kunnen blazen. Wat ben ik? Een klokje dat te klein is om een kerstklokje te zijn." Thuis werden de dozen opengemaakt. Heel voorzichtig legden de kinderen alle grote glinster dingen op tafel, terwijl de vader de kerstboom naar binnen droeg.

Eén voor één gaven de kinderen hem daarna de versieringen aan. Eerst kwam de piek. Toen kwamen de slingers en het engelenhaar en daarna de ballen en klokken. Toen alles hing en de kinderen vol bewondering rond hun boom stonden, lag het kleine klokje, nog altijd in een stukje vloeipapier op een hoekje van de tafel. Het kleinste van de kinderen zag het en hield het tussen duim en wijsvinger omhoog. "Kijk eens," zei het, "zo'n pietepouterig klokje. Wat moeten we daar nou mee doen? Je zou het niet eens zien hangen tussen al dat zilver en groen." Het frommelde het vloeipapier nog vaster om het klokje en legde het in de vensterbank. Daar lag het heel stil en het hoorde hoe gelukkig al die andere klokken waren met hun mooie plaatsje en hun eigen stem. De volgende morgen kwam het dienstmeisje. Ze stond een poosje heel

stil te kijken naar die prachtige boom en ging toen afstoffen. Bij het uitslaan van haar stofdoek woei de prop papier met het kleine klokje erin uit het open raam. Het was ook maar zo licht. Het klepeltje trilde en het kleine klokje dacht: "Nu ga ik breken. Maar wat geeft het? Ik ben toch geen kerstklokje geworden. Het is maar beter zo. Maar het brak niet. Het kwam terecht op een klein groen struikje midden op een pleintje tussen de huizen.

Voor alle ramen stonden kerstbomen, behalve voor die van het kleinste huisje. Daar stond alleen een oud vrouwtje en dat zag het papier als een grote sneeuwvlok uit de lucht dalen. Op trippelvoetjes kwam ze naar buiten. "Wat zie ik?" zei ze. Daar komt een kerstklokje uit de lucht vallen. Een echt lief klein kerstklokje! Dat is nou precies een kerstklokje voor mijn kamertje, waar het te klein is voor een boompje of voor grote klokken!" Heel voorzichtig droeg ze het klokje naar binnen en bond het met een strikje aan een takje dennegroen dat op tafel stond.

En daar hangt het nu. Een klein klein klokje aan een klein takje groen in een klein kamertje. Het is het kleinste van alle klokjes, maar tegelijk is het de gelukkigste kerstklok van allemaal. Want telkens als het vrouwtje ernaar kijkt en glimlacht, dan straalt het kerstklokje van trots en glanst nog mooier dan alle zilveren vogeltjes en ballen samen. En als het vrouwtje het met haar rimpelvinger aanraakt, luidt het als een echte kerstklok.

VIVE LA FRANCE

De bewoners van De Berkhof waanden zich een week lang in Frankrijk. Eerst de voorbereiding. De aankleding werd allemaal zelf gemaakt. Vlaggetjes, een wijnfles met daarop een druiventros van klei, zelfs een heuse Eiffeltoren.

De week begon met een rondrit in een Citroën 2CV. Niets geen luxe in zo'n lelijk eendje. De wind blaast dwars door de auto heen. De chauffeur had na enkele ritjes spierpijn in de armen want er zit geen stuurbevestiging in. Maar wat een belevenis.

De volgende dag was er een optreden van Willem & Yolanda. Twee top muzikanten [uit de Brinkheurne] die prachtige bekende Franse chansons lieten horen. Je voelde de warmte van de Franse zon en daarna kreeg je weer kippenvel van de mooie klanken van de accordeon.

Na deze gezellige middag was er een Frans diner. Tussen de middag had iedereen al genoten van de Franse uiensoep met stokbrood en een quiche.

Nu was het tijd voor :
Tarte flambée [flammkuchen]
Ratatouille, boeuf bourguignon en aardappelgratin
Creme brulee

Team horeca liet zich van hun beste kant zien. Toppers zijn het.

Donderdag was er een Franse quiz met veel leuke weetjes over Frankrijk. Weet u dat het Franse leger 150 postduiven in dienst heeft, dat de witte koksmuts in Frankrijk is uitgevonden en dat Frankrijk 1200 soorten kazen kent? Tijdens de pauze heeft Aad Stouten natuurfoto's van Frankrijk getoond. De winnaars van de quiz werden beloond met een doosje Merci.

Vrijdag werd de week afgesloten met een wijnproeverij. Vinoloog Loek Heinne vertelde over de verschillende wijnstreken in Frankrijk. Hoe wijn gemaakt wordt en wat de kosten zijn van een goede fles wijn. Natuurlijk werd er ook wijn geproefd in goed gezelschap van een stukje kaas.

Vuurwark, knapspöl, bongsgrei

As jonge blagen van 5 – 6 jaor, mochten wi-j ons rolleke's patreuntjes kopen. In ons darp kon dat in de winkel van de smid. Ik geleuve dat d'r zo'n 10 kleine rooie deuskes, zo groot as 'n gulden in zaten. In die deuskes zaten heel völle van die losse patreuntjes, kleiner as de kop van 'n punaise. In 'n klapperpistolleken mos i-j dan één veur één die kleine patreuntjes in leggen en dan de trekker oaverhalen en .....pang.

Ok strooien w-j ze op de steene en sloegen er dan met 'n hamer op. Wat later zaten die zelfde patreuntjes aan één stuk in rollekes en dan in 'n pistolleken met 'n ruimte d'r in zodat w-j 'n hötje achtermekare kunnen schieten. De losse patreuntjes gebruikten w-j ok um in de bolte te stoppen. Dat was staefken iezer van z'n 10 cm, dat van binnen hol was en an ene kante dichte. Doar was 'n ooge an -emaakt waoran 'n töwken was vast-emaakt en 'n grote schroev den in 't gat passen. Wi-j stoppen dan holte vol met patreuntjes. Deur de bolte met den schroev hard tegen de mure an te slaon gaf dat ok 'n knal. As dat gebeurt was mos ie vlot naor binnen um de famile of buurte niejjoar af te winnen. Dat d'r af en toe 'n stuksken van de mure afsprong, mossen ze dan maor veur lief nemmen. Daornao kwam 't schieten met carbid. Dat halen wi-j bi-j de smid. Eerst schotten wi-j met 'n Buisman busken. 'n Gaetje in de bodem, 'n bröksen carbid d'r in en daorop mos i-j dan spiejen, gauw de dekkel d'r op en dan onder de voet 'n lucifer

d'r bu-j eb ....pang. Weer wat later worden de bussen al wat groter en de knallen ok wat harder. 't Grote wark met de melkbusse hek nooit edaone, w-j mochten daar ok nooit in de buurte kommen.

De melkbussen werden an 'n touw tussen twee bömen vast-ebonden en dan met 'n bonestake, waoran 'n brandende lappe met petrolie zat, an-estokken. Waor of den dekkel of lid terecht kwam was maor afwachten. Now stopt ze d'r 'n bal in en 't afstekken geet met electronica, en de bussen staot goed vaste in 'n stellega. Ik ken 'n kael die hierdoor 'n oge deur hef verloren.

Uut die tied kump ok 't gezegde van veldwachter Jansen die an de jongens rond niejjaorsdag op de staote vroeg, die vuurwark an 't afschieten wazzen, "Hebt i-jleu nog meer van dat bongsgerei". Iedereene wist dat hi-j dat altijd vroeg maor nooit iets hef af-enommen, umdat de buuls mekare waarschouwen as de veldwachter d'r an kwam.

Ik hebbe één jaor op oldejaorsavovend met 'n alarm pistool meugen rondlopen, den waas neet van echt te onderscheiden. Mien vader gebruiken den b-j 't toneelspöllen. Mo'j now neet meer proberen want dan wo'j metene op-epakt. Toen w-j later zelf gingen verdienen mien kameraod en ik, altijd nog siervuurwark. De vrouwluu vroegen dan zo rond 10 uur, stek 's wat vuurwark af. Zo gezegd, zo gedaon. Achter 't huus 'n paar vuurpielen de loch in. Maor in plaatse dat ze de loch ingingen vlaog den piele in de hoge coniferen, door kwam de vlamme toen in. Wi-j wisten neet hoe vlot wi-j met water uut de viever den beginnende braand mossen blussen. De vrouwleu maor lachen, maor w-j hadden wel effen hartkloppingen. W-j komt nog alle jaoren met onze vrienden afwisselend bi-jmekare um old en niej te vieren. Sind een antal jaoren koopt wi-j niks gin bongsgrei meer en gaot allene maor kieken wat d'r in 't darp de loch in geet.

Cirknus

"Cirknus verzorgt spetterend circus entertainment voor zorginstellingen. De aangepaste shows voor senioren worden gegeven door professionele circusartiesten. Ze nemen de cliënten graag mee in de magie van het circus. Cirknus geeft knusse, betoverende circus shows, helemaal aangepast op de bewoners!"

Op 17 oktober heeft het Cirknus een optreden gegeven in Pronsweide. Bewoners van Pronsweide en Meddo hebben genoten van acrobatiek, een clownsact en illusionisme. Er werd hier nog lang over nagepraat.

**Zou het morgen beter worden,
zou het anders volgend jaar?
Zou er blijdschap zijn of tranen,
zou het veilig of gevaar?
Zou er oorlog zijn of vrede,
zou er troost of zou er haat?
Zou er boos of zou er liefde,
zou het delen of verraad?
Zou er honger, zou er voorspoed,
zou het licht of zou het zwaar?
Zou het morgen beter worden,
zou het anders volgend jaar?**

@irmamoekestorm 2022

Afscheid van het oude jaar!

*De wind zwaait het oude jaar uit,
buiten hoor ik een hoop herrie ik hoor de hele dag
al vuurwerk knallen.*

*De jeugd hier in mijn buurt kan er wat van,
maar de ouderen onder ons doen er vrolijk aan
mee!*

*Als straks de vuurpijlen in volle hevigheid de lucht in
gaan en de sterren flonkeren aan de hemel.*

*Doe ik een schietgebedje dat onze auto niet
beschadigd wordt,*

*hij staat nu even bij onze overburen een beetje
beschut maar je weet maar nooit.*

*Hier in het straatje zijn veel liefhebbers van
vuurwerk.*

*Ik bekijk het graag van achter mijn ramen, zonder
gevaar kijk ik naar de mooie lichtflitsen aan de
hemel.*

*Tussendoor kijk ik naar de tv, ik vind sommige
programma's wel leuk.*

Maar wat buiten gebeurd houd mij meer bezig!

*Na iedere knal ziet ons straatje zo grijs als een muis,
toch zie ik een buurvrouw gezellig naar mij wenken
met een lekker glaasje wijn in haar hand.*

*Wat zijn we braaf geworden, wij drinken geen
alcohol meer.*

*In plaats daarvan eten wij lekkere oliebolletjes en zijn
we morgen lekker fit en fantaseer ik over vroegere
tijden.*

*Toen waren wij om een uur of elf al half in de olie
er werd gedanst in de kamer en geknuffeld en
gezongen.*

*Vele van onze vrienden zijn er niet meer. Misschien
kijken ze met een beetje weemoed op ons neer en
vinden het zonde van al dat geld dat de lucht in
gaat.*

*Vroeger stond ik er niet bij stil het hoorde bij het
afscheid van het oude jaar,
als de klok twaalf uur sloeg werd je bedolven onder
de kusjes.*

*Daarna ging je de burens verrassen en meestal
zag je als je naar huis ging de morgenlucht al
verschijnen!*

Ach, het waren toch ook leuke tijden.

*Na een paar uurtjes slaap en wat paracetamol ging
je naar je ouders,*

*eigenlijk nog half in de olie maar daar maakte mijn
ouders die dagen geen punt van.*

*Eigenlijk mis ik dat alles, dat merk je pas als het
leven voor jou verandert is.*

*Toch blijf ik positief denken ben benieuwd wat het
komende jaar voor ons gaat betekenen.*

*Ik hoop dat er geen vervelende dingen gebeuren
zoals ziektes daar hebben wij genoeg van gehad.*

*Dus gaan we nu met frisse moed aan een nieuw
jaar beginnen waar nog geen muisje aan heeft
geknabbeld.*

van Gretelein Cobben

Sinterklaas

Als er iets echt Nederlands is dan is het wel het Sinterklaasfeest. Hoewel dit kinderfeest ook in België en een aantal voormalige Nederlandse Koloniën gevierd wordt mag je het toch echt wel als Nederlands beschouwen. Het feest wordt jaarlijks op 5 en 6 december gevierd en gaat gepaard met veel tradities. Zo gaat het feest eigenlijk al twee tot drie weken vooraf van start als Sinterklaas per boot aankomt in Nederland. Deze intocht is druk bezocht. Sinterklaas rijdt op zijn schimmel door de Nederlandse straten en wordt begeleid door gekleurde Pieten die lekkernijen uitdelen aan

de kinderen. Op of rond pakjesavond krijgen veel Nederlandse kinderen cadeaus. Bij het Sinterklaasfeest horen zoete lekkernijen zoals pepernoten, marsepein, kruidnoten, suikergoed, borstplaat speculaaspoppen en banketletters. De pepernoten en speculaas liggen vaak al in schappen in september. Terwijl we de laatste jaren nog zo mogen genieten van de nazomer. Is het nog niet zo gepast dat deze lekkernijen al in de winkel liggen. De speculaas en pepernoten horen zo bij een beker warme chocolademelk zittend bij een houtkachel.

Het weer

Het Nederlandse weer behoort tot de meest populaire gespreksonderwerpen in Nederland. Vaak geen inhoudelijke discussies of gesprekken, maar vaak wat pietpraat of geklaag. Zelden voldoet het weer aan wat de mensen graag zouden willen zien. Als het in de winter te koud is klaagt men over de kou. Als de winter mild en wisselvallig weer biedt, is er geen echte winter. In de zomer wordt er vooral geklaagd als het maar niet zomers wil worden. Aan de andere kant

Regels veur et weer

As met Kärsmis de bomen wit bint van snee
Dan bint ze det in 't veurjaor van de bloesem

Is't met Kärmis nog niet kold,
Dan gebruikt de winter niet veule holt.

En praoter die vrog kump, blif niet de hele dag.
(vroeg regent blijft niet)

Muggendaans in januaar,
Maakt van de boer een bedelaar.

Januari mut van kelte (koude) kraken,
Um 't veur de boeren goed te maken.

As in januari de vos niet komen wil,
Dan kump die in april.

begint het geklaag vanzelf ook weer zodra het te lang warm is of een paar dagen tropisch warm is. Dan is het teveel van het goede en wenst men afkoeling. Wat je vooral in het voorjaar goed merkt, is de invloed van het weer op het humeur van mensen. Een aangenaam lentezonnetje heeft op de meeste mensen direct een positieve invloed. Dat merk je op straat, in de supermarkt, op het werk. Mensen zijn vrolijker meer relaxed en verdraagzamer als het weer meezit.

As et in januari mistig is dan wodt et in meert fris.

Kump januari met muggenzwärm,
Dan de oogstied kump met gekärm.

Is 't in februari zacht
Dan kump later de vos bie jacht.

As in februari de katte in de zonne lig,
Mut ze in meert weer bie jacht vuur.

Vier iedere mooie mijlpaal in je leven,
maar als ik nog een tip mag geven.

Vier vooral de momenten tussendoor,
want die zijn er verantwoordelijk voor.

Dat je de mijlpaal bereikt en vieren mag,
dus vier het leven iedere nieuwe dag.

Anny Otten

2024

We kijken vooruit na 2024 en hebben wat datums op een rij gezet voor u met bijzondere, interessante en leuke dingen die ons te wachten staan. Misschien zit er wat voor u bij en kunt u ze vast noteren
29 Februari, schrikkelidag, kunnen 15 Winterswijkers na 4 jaar weer verjaardag op hun geboortedatum vieren.

Zondag 31 maart is het de Bevrijdingsdag van Winterswijk. Dit jaar valt dat op eerste paasdag en op de eerste dag van de zomertijd, een heel bijzondere dag dus.

Op geen enkele dag zijn er zoveel Winterswijkers jarig als op 7 mei, bijna 100 mensen blazen dan in Winterswijk hun verjaardag kaarsjes uit. Weer naar de stembus, hoewel 22 november, de dag van de Tweede Kamerverkiezingen nog maar net achter ons ligt mogen we donderdag 6 juni opnieuw stemmen, nu voor het Europese parlement. Bij hoge uitzondering dus niet op een woensdag maar op een donderdag naar de stembus.

Wat is er te doen in 2024!

De Zwarte Cross is dit jaar op 18, 19, 20 en 21 juli. Afgelopen keer bezochten ouderen van divers Marga Klompé locaties het evenement in Lichtenvoorde.

Het Steengroeve Theater zal dit jaar in het teken staan van 50 jaar Normaal, ode aan de Achterhoek. De voorstellingen zijn op 6, 7, 9 en 10 augustus.

Het traditionele Volksfeest en bloemencorso in Winterswijk is dit jaar op 30 en 31 augustus en 1 september.

Ook een prachtig spektakel is de Slag om Grolle, een twee jaarlijks gebeuren, is dit jaar op 25, 26 en 27 oktober.

Sportliefhebbers komen in 2024 aan hun trekken. 2024 wordt een prachtig kijkjaar voor sportliefhebbers. Naast de vele jaarlijkse sportevenementen zoals onder andere Tour De France, zijn er dit jaar ook de Olympische spelen in Parijs en het EK voetbal in Duitsland.

In 2024 vieren we ook het 25 jarig bestaan van Stichting Zorgcombinatie Marga Klompé, in de loop van 2024 hoort u daar meer over.

Tot slot:
Dag extra, in 2024 hebben we een dag extra in verband met schrikkeljaar. Minder leuk:
In 2024 zal er voor het eerst na 38 jaar geen Achterhoekse Almanak meer zijn, de kosten wogen niet op tegen de baten.

Bekijk de week eens volgens deze weekkalender

Kalmaandag
Dansdag

Wensdag
Wonderdag

Wijdag
Schaterdag

Zindag

Topstukken on Tour

In september konden de bewoners van Vredense Hof en De Berkhof genieten van Topstukken uit een Nederlands museum. Zonder een lange busreis te maken genieten van kunst in eigen huis. Het meisje met de parel van Johannes Vermeer, De Drentse Madonna van Jozef Israëel, de slaapkamer van Vincent van Gogh en nog veel meer.

Op de woensdag kwam een museumdocent uitleg geven over alle topstukken. Eén voor één werden de schilderijen besproken. Je gaat veel beter kijken en ziet dan toch veel meer dingen in een schilderij. Wat een inspirerend en leerzame ochtend.

Om in de stemming te komen hadden de deelnemers van het dagcentrum al prachtige bloemen gemaakt.

Hoe leuk om de schilderijen ook na te bootsen. Met enkele doeken en voorwerpen kom je al een heel eind.

Door deze inspirerende verhalen was iedereen gemotiveerd om ook zelf aan de slag te gaan. Heidi van het dagcentrum had schilderijen op doek nagetekend. Met aquarel potloden werden deze heel precies ingekleurd.

Halloweenparty

Op vrijdagavond 3 november is er door collega's van het Petit Café een Halloweenparty georganiseerd in de binnentuin van Vredense Hof. De dag ervoor had het nog haast stormachtig gewaaid, maar gelukkig waren de weergoden ons wat beter gezind op de vrijdag en kon de binnentuin mooi versierd worden met waxinelichtjes, lampionnen, vuurkorven en fakkels.

Ondanks dat we dik ingepakt naar buiten moesten en lekker warm onder de fleecedekentjes zaten, smaakte de warme Glühwein en warme chocolademelk met slagroom erg goed. Naast de sfeervol ingerichte binnentuin was er de muzikale omlijsting van Ellen Beurskens. Samen met haar dochter (die de technische

kant voor haar rekening nam) bracht ze de mooiste liedjes ten gehore. Er werd zelfs gedanst en meegezongen. Ook werden de verzoeknummertjes van de bewoners moeiteloos gezongen! Halloween kennen we tegenwoordig als veel griezelen en spookachtige dingen, maar deze avond stond echt in het teken van gezelligheid en sfeervolle lichtjes in het donker. Een leuke bijkomstigheid was nog dat het uitzicht van de huiskamers en woningen die uitkijken op de binnentuin deze vrijdagavond extra mooi was. Met dank aan alle vrijwilligers die deze avond mogelijk hebben gemaakt, kijken we al uit naar wat volgend jaar in het verschiet ligt.

Nieuwe schilderijen in hal en atrium van Karin Jansen

In de hal op de begane grond en atrium van De Pelkwijk exposeert kunstenaar Karin Jansen-Loff met diverse schilderijen.

Wie is Karin Jansen

Ik ben geboren (1974) in het dorpje Losser in Overijssel. Na de mavo heb ik de opleiding Mode en Kleding gevolgd en afgestudeerd met de richting presentatie. Daarna heb ik vier jaar HBO aan de Willem de Kooning kunstacademie te Rotterdam gestudeerd. Na twee jaar de richting illustratie gevolgd te hebben ben ik uiteindelijk afgestudeerd als docent tekenen/handvaardigheid in 1998. Na mijn studie heb ik nog drie jaar in Losser gewoond waarna ik in 2001 mijn man ontmoette en naar Winterswijk vertrok, waar we nu nog steeds wonen met drie prachtige kinderen. Al gauw hier voor mijzelf begonnen, na drie jaar als illustrator bij een fotograaf in trouw- en babyalbums te hebben gewerkt. In 2018 zijn wij verhuisd naar een woning waar we een mooi atelier bij huis konden maken. Hier geef ik alle dagen cursussen aan zowel volwassenen als kinderen en geef

diverse workshops. Eén keer in de maand geef ik een creatieve les, waar we ook met andere materialen, zoals hout, klei, ijzerdraad, etcetera aan de gang gaan. Daarnaast verzorg ik op de basisschool de creatieve lessen en werk een ochtend bij een zorginstelling DOS waar ik met ze schilder of teken. Dit is erg dankbaar werk. Verder heb ik opdrachten in portrettekenen en vrije opdrachten, zoals schilderijen voor het interieur maar ook muurschilderingen. Ik werk met allerlei materialen (olieverf, acryl, pastel, aquarel, houtskool, potlood, etc.) zodat ik bij een schilderij door middel van het kiezen van het materiaal, de sfeer van het kunstwerk het beste naar voren kan laten komen. Het is voor mijzelf elke keer weer een uitdaging om het beeld van wat er in mijn hoofd zit op de juiste manier op het doek te krijgen. Voor informatie over de workshops, opdrachten of de cursussen kunt u mij vinden op facebook en Instagram onder creatiefkarin Ook kunt u een kijkje nemen op mijn website,

www.creatiefkarin.nl

Feestmiddag vrijwilligers

Om de vrijwilligers van De Pelkwijk te bedanken voor hun inzet was de jaarlijkse vrijwilligersmiddag op donderdag 19 oktober. Er kon gezellig met elkaar gekletst worden, er was muziek en een warm/koud buffet. Emmy van Druuten werd in het zonnetje gezet door Monique Kerkhof, ze is 25 jaar vrijwilligster bij verschillende activiteiten in De Pelkwijk. Vijventwintig jaar lang zet zij zich al in bij koersbal, bingo en optredens. Een bos bloemen en een beeldje werden haar op deze vrijwilligersmiddag overhandigd.

Emmy van Druuten

Klankbeeld middag door de heer Geesink van de Vredense Hof

De heer Geesink woont nu bijna twee jaar in Vredense Hof. Hij is zijn gehele werkbare leven leerkracht geweest aan de Ds. Stegemanschool in Aalten. Deze basisschool staat er niet meer, maar op deze zelfde plek is de Stegemanhof gebouwd, deze zorginstelling valt ook onder Marga

Klompé. Ook nu nog vindt hij het leuk om kennis over te brengen over allerlei zaken. Zo vertelde hij enige tijd geleden dat hij nog mooie klankbeelden op dvd heeft over Aalten en Bredevoort. Destijds zijn deze door hem gemaakt. Jaren later zijn deze klankbeelden op dvd gezet door zijn zoon en door hem zelf ingesproken en is er muziek onder gezet. Hierdoor zijn ze goed bewaard gebleven. Erg enthousiast geraakt door zijn mooie verhalen kwam de vraag: "Is hier misschien onder de bewoners belangstelling om deze klankbeelden te vertonen?"

Nou, daar was zeker belangstelling voor. Op 10 oktober hebben we de eerste dvd van Bredevoort 1983 vertoont op het grote televisiescherm in het Petit Café. Belangstellenden hebben deze middag onder het genot van een drankje prachtige beelden gezien van de omgeving van Aalten richting Bredevoort met mooie historische weetjes, verteld door de heer Geesink.

Het riep bij veel mensen een boel herinneringen op van vroeger, maar ook voor diegenen die niet zo bekend zijn in die omgeving was het een prachtige reeks van (natuur) beelden en gebouwen.

Deze middag was zeker voor herhaling vatbaar, dus we verheugen ons al op de volgende klankbeelden die de heer Geesink ons kan laten zien.

“Uit in eigen huis”

De naam zegt het al: Het Petit Café van de Vredense Hof. Het café is met recht een beetje aan de kleine kant te noemen, maar zoals met zoveel dingen; Het is klein, maar fijn. De uitdaging is dan ook om te kijken hoe je toch activiteiten aan zoveel mogelijk mensen kunt aanbieden. Iets wat bijna iedereen lekker vindt zijn toch wel vers gebakken pannenkoeken. Er zijn daarom drie middagen gekozen om het Petit Café om te toveren tot een pannenkoekenrestaurant. Zo konden de bewoners per etage gaan genieten van vers gebakken pannenkoeken. Zaterdag 11 november was het de beurt aan de bewoners van de eerste etage. Vrijwilligster Ellen heeft heerlijke pannenkoeken gebakken. Ook Elly heeft de gastvrouw fantastisch geholpen in de bediening.

Er was keus genoeg: lekker met spek, of met frisse appels en natuurlijk mocht de naturel pannenkoek niet ontbreken. Ondanks het vele spek dat er was, gingen de spekpannenkoeken wel zo snel als "zoete pannenkoeken" over de toonbank. We hebben zelfs nog een paar kaaspannenkoeken als alternatief gebakken. Wat was het een smullen en wat heeft iedereen goed gegeten.

Dit was nu echt een 'uitje in eigen huis'!
Dinsdag 14 november en zaterdag 18 november was het café ook nog ingericht als pannenkoekenrestaurant en toen moest het helaas weer eventjes sluiten. Maar dit is zeker iets om in de toekomst nog eens smakelijk over te doen.

PRUTSEN IN DE SCHUURE

Eén van de meest veur kommende hobby's van Achterhoekers is 'prutsen'.

Een 'betjen prutsen in de schuure, een betjen prutsen in de tuin.

Prutsen an de crossmotor, prutsen an de crossauto.

Op de middelbare landbouwschool vroeg de meester ons wat de hobby's zoal waarn.

99 % van de antwoorden was:

"Ag..... een betjen prutsen in de schuure".

Dus 't klopt .....

De bromfiets van de 'kleine piraat' liep noa een betjen prutsen in de schure 120 km p/u.

De tractor van Gerrit Esselink had noa een betjen prutsen in de schure 150 pk in plaats van de oorspronkelijke 65 pk.

Noa een betjen prutswerk was carbid vervangen deur gas en zuurstof, of werd er een vlammenwerper uitgevonden, um redelijk veilig wespennesten uut te roeien.

Vrogger zaten weij bes vaak bij mekare, um met mekare ergens in een olde schure te 'prutsen'.

Der is van alles an mekare gebroajen, gesleppen, getimmerd, uitgevonden, afgebroaken en weer opgebouwd.

God mag 't wetten, hahaha. Wiej bunt der neet dommer van geworden.

Hier en doar 'n litteken, een halve poot of vinger der 'biejnoa'af.

Alles hef een verhaal, die verhalen wordt ook vaak verteld, umdai et samen beleaven, met zien allen.

Elk litteken hef zien eigen verhaal en met een borreltje der bij wordt de verhalen steeds mooier.

Prutsen in de schuure .... wat was et mooi.

En nog steeds !!!

Dus, onderschat et neet, de meeste prutsers bunt slimmer dai denkt. Pruts moar mooi vandan. Wie kriegt gebrek aan prutsers.

Stoomfluit laat ook dit jaar weer van zich horen

31 december om 15.24 uur is het weer zover het jaar uitblazen met een stoomfluit. Een oude traditie uit het roemrijke textielverleden dat Winterswijk had. Een geluid waar je eigenlijk in heel Winterswijk niet omheen kunt. Het is tot een soort van mythische vorm verheven. Waar nieuwkomers zich nog wel eens afvragen wat er aan de hand is, weten de meeste Winterswijkers wel van deze traditie. Ook al is oudejaarsdag dit jaar op zondag, het snerpande geluid zal ook nu op de laatste dag van het jaar te horen zijn. Vroeger werd met dit geluid een arbeidsjaar afgesloten, bereide zich men voor op het nieuwe jaar, maar ook werd stil gestaan bij overleden werknemers uit de plaatselijke textielindustrie. De ruim 100 jaar oude traditie behoort inmiddels tot ons immaterieel erfgoed en is bekend geworden van de firma Meijerink. Het affluiten gebeurt aan de Laan van Hilbelink bij de Morsepoort, maar ook bij Colubris Cleantech en bij Winterwarm, beiden op het industrieterrein. Voor het gebeuren is een vergunning verleend.

Zondag 31 December 15.24 uur

15.24 uur: 12 x 1 minuut blazen, 12 x 1 minuut stilte

15.48 uur: 12 minuten constant blazen, symbool voor 12 maanden

16.00 uur: 1 minuut stilte

16.01 uur: 1 minuut blazen en 1 minuut stilte voor ieder in dat jaar overleden (oud-) werknemer

Entree Pronsweide

Pronsweide heeft weer een mooi entree gekregen. De bewoners hebben hele mooie egels gemaakt van plastic flessen met draad en dennenappels, gehaakte pompoenen, slinger van gehaakte herfstblaadjes, paddenstoelen en zelf de bloemvaasjes met droogbloemen op een schilderij ontbreken niet. Je kunt ook een mooie kabouter van vilt vinden op de paddenstoel. De vrijwilligers van de groep Natuur beleving hebben het geheel aangekleed met pompoenen, mais, herfstbladen, gedroogde hortensia's en mooie pluimen van grazen. De herfst beleving is zo ook in Pronsweide gehaald door dit prachtige herfst tafereel.

KERSTKAARTEN MAKEN

Op donderdag 16 november werd er een kerstkaarten workshop gehouden in De Pelkwijk

Waar komt de kerstkaart vandaan?

De eerste echte kerstkaart hebben we te danken aan de Engelse zakenman Sir Henry Cole, die in 1843 het versturen van wenskaarten tijdens de kerst heeft bedacht. Henry was op zoek naar iets originelers dan het versturen van een handgeschreven brief naar zijn familie, vrienden en zakenrelaties.

Uit welk land komt de eerste kerstkaart?

De oudste bekende kerstkaart komt uit 1611. De Duitse arts Michael Maierus, ook bekend als Michael Maier, stuurde een kerstkaart aan de Engelse koning James I van Engeland en zijn zoon.

Welk jaar werd de eerste kerstkaart verstuurd?

De eerste commerciële kerstkaart verscheen in 1843. De Londense ambtenaar Henry Cole was hiervoor verantwoordelijk. "Cole was een man met een grote kennissenkring en hij ontving dan ook veel brieven met goede wensen voor kerst en nieuwjaar", vertelt Bakker. Dit werden er elk jaar meer."

Hoe stuurden mensen elkaar kerstkaarten in de middeleeuwen?

Zo gaven Germanen en ook Romeinen elkaar maretakjes en groene takken rond oud- en nieuwjaar. Maar kaarten werden er nog niet verstuurd. In de Middeleeuwen gaf de Europese adel houtsnijwerken met religieuze kersttaferelen aan geliefden of aan goede relaties uit hogere kringen.

Hoeveel kerstkaarten worden er jaarlijks verstuurd in Nederland?

Rondom de kerstdagen versturen we als Nederlanders zo'n 170 miljoen kerstkaarten. Dat zijn gemiddeld zo'n 10 kerstkaarten per persoon.

Kleuters op bezoek

Dinsdag 10 oktober waren de kleuters van de Kolibrie op bezoek in De Pelkwijk.

De kleuters hadden het thema "wonen" en gingen kijken hoe andere mensen wonen. Elke kleuter had een kaart gemaakt voor een bewoner. Er werden samen liedjes gezongen. In het appartement van het echtpaar Van Waardenburg werd een kijkje genomen.

Winter

*'k Wille in de harfst deur onze busse dwalen,
't broengevarfde bos van mien Achterhookse land,
waor de herfstdräo glinstert in de ondergoande zonne,
en peddesteule greujt in een heksenrand.*

*'k Wille in de winter de snee weer heuren kraken,
as 'k lope in mien Achterhookse land,
de giezal op de tekke en de blomen op de roeten,
Zeen smönten onder de warmte van mienen hand.*

*Maor ik hebbe gelukkig niks te willen,
Want alles kump zoals 't kommen mot,
't blif een eeuwegedurende bewaeging,
As 't enen kump, geet 't andere vot.*

Jo ter Linde-Deunk

Tijd

*Alles is heimwee
Wolken en water
Alles is heimwee
Naar vroeger-naar later
Vroeger is over
Later een ster
Gisteren is oud
En morgen nog ver*

(Toon Hermans)

Jos ten Have gaat met pensioen

Tis mooi e west

Op 1 augustus 1980 ben ik als kok begonnen in het toenmalige St. Vincentius Ziekenhuis in Groenlo, wat nu De Molenberg is. Er waren toen nog enkele nonnen werkzaam in de centrale keuken. Zusters van de orde van Boxmeer. Al snel vertrokken deze nonnetjes en breide het keukenteam zich uit met collega's die daarvoor waren opgeleid. Inmiddels kreeg ik de kans om via scholing mij verder te ontwikkelen, wat uiteindelijk resulteerde in chef kok. In 2012 is de centrale keuken van De Molenberg gesloten en met ingang van 17 september 2012 ben ik als coördinator Plein van ontmoeten horeca in de locaties De Pelkwijk, Pronswaide en De Hoge Weide.

Nu na ruim 43 dienstjaren ga ik per 1 december genieten van mijn pensioen. Ik heb vele hobby's zoals: wandelen, fietsen, koken en bakken en hondensport. En natuurlijk onze twee kleinkinderen die we gelukkig vaak mogen oppassen en heerlijke activiteiten mee doen.

Gedurende deze 43 jaar heb ik vele veranderingen en ontwikkelingen meegemaakt in de zorg. Ook op het gebied van eten en drinken zie ik steeds meer veranderingen. De generatie van zoveel en zo vaak mogelijk stampot, erwtensoep verdwijnt steeds meer. Daarvoor in de plaats komt er steeds meer ruimte voor andere gerechten uit verschillende werelddelen. Naast de nasi, bami, spaghetti en macaroni en zien we andere gerechten op de menukaart staan. Zelf houd ik van de Italiaanse keuken.

Met zelfgemaakte pasta en pesto. Het is mooi om bijvoorbeeld met de kleinkinderen zelf pizza's te maken. Daar kan ik echt van genieten om dat met de kleinkinderen te doen.

Ik denk met plezier aan mijn 43 jarig dienstverband terug. We hebben met ons allen hard gewerkt, maar ook ontzettend veel gelachen en geintjes uitgehaald. Wat enkele collega's waarmee ik in De Molenberg heb samengewerkt zich nog zullen herinneren is de 1 april grap die ik uithaalde dat er op deze dag een uitleg was van ons pensioenfonds. Diverse collega's kwamen zelfs op hun vrije dag terug voor deze uitleg.... Of Marco Bakker die zijn opgelegde taakstraf in De Molenberg moest ondergaan. Maar ook ontroerende momenten die me altijd zullen bijblijven zoals die keer dat ik als Sinterklaas verkleed aan een bewoonster zei: "Tot volgend jaar." "Ik hoop het niet Sinterklaas," zei de bewoonster.

Ik wil iedereen waarmee ik in de 43 jaar heb samengewerkt hartelijk bedanken voor de fijne samenwerking.

Tis mooi e west, het ga jullie allen goed! Jos

Leden Cliëntenraden Winterswijk

per november 2023

Leden cliëntenraad De Berkhof

- De heer C.G. Oteman
Cliënt wzc De Berkhof
- De heer B. Beernink
Cliënt wzc De Berkhof
- Mevr. T. Beernink
Cliënt wzc De Berkhof
- Mevr. E. Scholten
Familie cliënt wzc De Berkhof
- Vacature (5x)

Leden cliëntenraad De Pelkwijk

- De heer G. Rösken (voorzitter)
Cliënt wzc De Pelkwijk
- Vacature (6x)

Leden cliëntenraad verpleeghuis Pronswaide

- De heer W. Stolk (voorzitter)
Familie cliënt PG (woning 2)
- De heer H. te Brummelstroete
Familie cliënt PG (woning 4)
- De heer F. Ruepert sr.
Cliënt afd. Slingeland (somatiek)
- De heer G. ten Hietbrink
Familie cliënt PG (Goorweg 12a)
- Vacature (4 x)

Leden cliëntenraad Vredense Hof

- Mevr. I. Beijers-Holder (voorzitter)
Contactpersoon Vredense Hof
- Mevr. L. v.d. Rest
Contactpersoon Vredense Hof
- Mevr. L. Idink-Beijers
Contactpersoon Vredense Hof
- Mevr. L. Ubbink-Wiggers
Contactpersoon afd. PG (woning B)
- Mevr. M. Klein Langenhorst
Contactpersoon Vredense Hof
- De heer A. van Westhreenen (CCR-lid)
Familie cliënt afd. PG (woning C)
- De heer J. Bos
Cliënt Vredense Hof (som)
- De heer A. van Dam
Cliënt Vredense Hof (som)
- Vacature (1x)

Leden cliëntenraad Thuiszorg Marga Klompé

- Mevr. M.J. Dibbets-Jansen
Winterswijk
- Mevr. S. de Booij
Winterswijk
- De heer W.R. Broeke
Lochem
- Mevr. E. Venderbosch
Lochem
- Regio Aalten
Vacature (2x)

Bureau Ondersteuning Cliëntenraden
Ziekenhuisstraat 14
7141 AN Groenlo
tel: 0544-474100 tst 3409
email: cliëntenraad@szmk.nl

Moppen trommel

Michiel mag voor één keer met de taxi naar opa. Als ze bij zijn huis komen, zegt de taxichauffeur: "Dat is dan 15 euro." Waarop Michiel antwoordt: "Rijdt u dan maar een stukje terug, want ik heb van mijn moeder maar 10 euro meegekregen."

Een stel ligt 's avonds in bed wanneer de vrouw zich naar de man omdraait en glimlachend zegt:
'Ik ga jou de gelukkigste man ter wereld maken.'
'Toch zal ik je missen,' zegt de man.

Grootvader doet eindeloos lang over zijn schaalte yoghurt.
'Pas maar op, opa,' zegt zijn kleinzoon.
'De uiterste houdbaarheidsdatum is over drie dagen.'

Waarom maakt de kannibaal het uit met zijn vriendin?
Ze viel niet in de smaak.

Vader: 'Jantje, laat me je rapport eens zien!'
Jantje: 'Dat kan niet, ik heb het aan een vriend geleend. Die wilde zijn ouders eens flink laten schrikken.'

Een juf zegt tegen de leerlingen:
'Laten we eens kijken wie het intelligentste zijn, mensen of dieren.'
Een meisje steekt haar hand op en zegt:
'Dieren, juffrouw.'
'En waarom denk je dat?'
'Als ik tegen mijn hond praat, begrijpt hij me, maar als hij tegen mij praat, begrijp ik hem niet.'

'Twee van onze kippen leggen niet meer,' zei mijn broer, die in de stag is opgegroeid, tegen zijn vrouw. 'Hoe weet je dat?' vroeg ze.
'Ik heb ze net overreden,' antwoordde hij.

'Mam, ik ga even een eindje om,' zegt een meisje tegen haar moeder. 'Ik moet wat frisse lucht hebben.'
'Prima, maar zeg wel tegen je "frisse lucht" dat je om negen uur thuis moet zijn!'

Kerstdorp Pronsweide

Sinds december 2019 staat ieder jaar rond Kerst een kerstdorp in de gang van Verpleeghuis Pronsweide. De wens voor een kerstdorp leefde al vele jaren maar dit is een kostbare investering. Door het opsparen giften van de Diaconie van de Protestantse Gemeente Winterswijk die bedoeld zijn voor de aanschaf van iets waar alle bewoners van kunnen genieten kon deze wens in vervulling gaan en werden allerlei huisjes, een trein en accessoires voor een kerstdorp gekocht. We konden alleen niemand vinden om hiervan een mooi wintertafereel te maken. Toen hebben mijn man Wim, collega Michelle van Leussen het maken hiervan zelf maar op ons genomen onder het motto van Pippi Langkous "we hebben het nog nooit gedaan dus we denken dat we het wel kunnen". Een bezoek aan Intratuin Duiven en websites als "Hoe maak je een kerstdorp?" zorgden voor de nodige inspiratie.

Het mooie is dat het wintertafereel veel verhalen oplevert: veel mannen worden aangetrokken door de trein die hen doet denken aan hun jeugd waarin zij met treinen speelden. Bij anderen doet de Julianaschool hen denken aan hun lagere schooltijd of roept de berg waarop geskied wordt herinneringen op aan de tijd dat men jaar in jaar uit op wintersport ging. Door de jaren heen zijn er telkens nieuwe accessoires aan het kerstdorp toegevoegd. Dit jaar zijn er - met dank aan de jaarlijkse giften van de Protestantse Gemeente - nieuwe besneeuwde kerstbomen aangeschaft die het geheel omlijsten. Hopelijk zullen ook dit jaar weer veel mensen van het wintertafereel genieten.

Hanny Wassink
Geestelijk verzorger Verpleeghuis Pronsweide

Rad van fortuin

Maandag 30 oktober was het Grand Café van De Pelkwijk omgetoverd tot een griezelhol.

De dames van het Grand Café hadden een griezel rad van fortuin georganiseerd.

Met passende kledij en een afgehakte vinger als koekje bij de koffie/thee, speciaal hiervoor gemaakt door bakkerij Ter Weme werd het een gezellige griezelmiddag met vele mooie prijzen.

Levensvragen

Waarom moet je toch betalen als er bij de kassa staat "pinnen is gratis"?

Waarom moet je auto die op diesel of benzine rijdt, toch ook gas geven?

Als maisolie van mais wordt gemaakt, hoe zit het dan met babyolie?

Als superlijm werkelijk alles vast lijmt, waarom dan niet de binnenkant van de tube?

Als het vandaag 0 graden is en morgen wordt het twee zo koud, hoe koud wordt het dan morgen?

Waarom worden mensen meteen geloofd als ze zeggen dat er aan de hemel 400 biljoen sterren zijn, maar als de deurpost pas geverfd is moeten ze voelen?

Waarom kun je in een stacaravan ook zitten?

Waarom schrijf je 22 met twee tweeën, maar 33 niet met drie drieën?

Waarom zitten erin vliegtuigen zwemvesten en geen parachutes?

Als je van zwemmen slank wordt, wat doen walvissen dan verkeerd?

Winterwoordzoeker

A	E	X	N	L	O	J	N	O	W	V	D	G	R	O	I	C	F
E	C	O	I	S	C	H	A	A	T	S	E	N	N	V	E	E	X
F	J	T	N	P	O	S	I	N	T	E	R	K	L	A	A	S	J
J	N	W	V	F	F	S	E	V	R	Z	I	V	V	C	R	V	A
K	G	W	I	S	E	R	O	U	N	T	W	D	O	T	C	S	A
U	V	I	R	J	B	M	T	R	U	I	Y	K	K	P	C	N	R
S	R	J	A	A	R	S	B	F	C	N	F	G	O	C	L	X	W
T	I	S	U	A	U	X	E	E	L	S	I	O	U	O	X	I	I
G	E	S	N	L	A	T	X	W	R	D	N	C	D	G	S	Y	S
E	Z	P	A	G	R	K	U	T	M	K	D	R	S	T	U	M	S
K	E	N	J	B	I	P	Z	A	O	S	N	E	E	U	W	H	E
S	N	W	E	O	R	K	E	R	S	T	M	I	S	O	H	U	L
E	L	O	N	E	N	E	O	H	C	S	D	N	A	H	I	P	I
X	O	R	E	B	M	E	C	E	D	Y	O	B	X	C	W	I	N
F	I	K	N	H	L	H	P	S	L	D	M	S	B	P	M	X	G
Z	M	K	U	W	I	N	T	E	R	Y	O	U	H	R	X	U	R
V	L	Z	L	I	C	H	T	J	E	S	O	F	S	P	E	R	T
T	B	K	J	H	A	G	E	L	E	N	X	U	T	A	V	J	Y

DECEMBER

FEBRUARI

HAGELEN

HANDSCHOENEN

IJS

JAARWISSELING

JANUARI

KERSTMIS

KOUD

LICHTJES

MUTS

SCHAATSEN

SINTERKLAAS

SJAAL

SLEE

SNEEUW

TRUI

VRIEZEN

WINTER

Finale

Begonnen als vakantiewerker in een afdelingskeuken van het ziekenhuis zeg ik nu, na bijna 50 werkzame jaren, gedag tegen de zorg en in het bijzonder de ouderenzorg.

Als (verpleegkundig) manager omzwervingen gemaakt via Hengelo (Ov), Glanerbrug, Goes, Deventer en opnieuw Hengelo, om vervolgens in 2012 in de mooie Achterhoek neer te strijken, een streek die ik heb leren kennen en waarderen.

De zorg, een tak van sport die mij gedurende mijn loopbaan altijd na aan het hart heeft gelegen en waaraan ik samen met vele anderen een steentje heb mogen bijdragen. Mijn focus was vooral gericht op de kwaliteit van leven van cliënten en het welzijn van medewerkers.

Tijd voor wat anders. Meer wandelen, meer lezen, fotograferen, werken met de hond en meer bezig zijn met muziek. Om met dat laatste af te sluiten:

In mijn playlist, geïnspireerd door Corona en gepubliceerd in de Marga thema Muziek, ontbrak het volgende nummer. Ik wil het alsnog onder uw aandacht brengen.

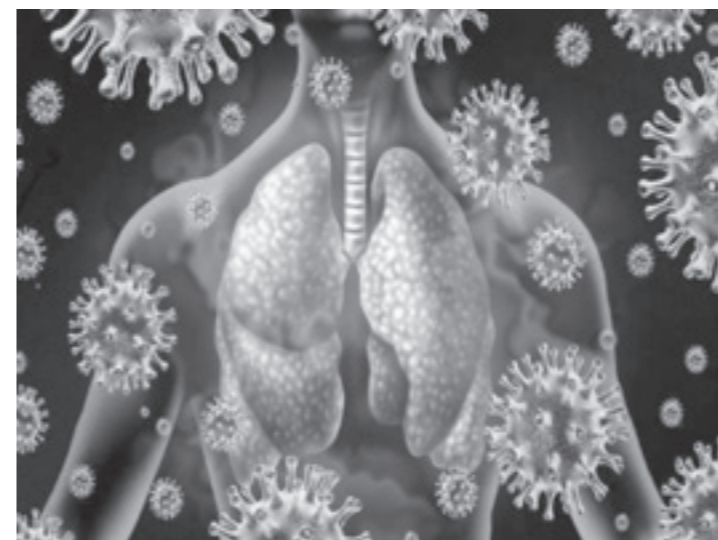
Het komt van mijn favoriete album, The Dark Side of the Moon van Pink Floyd uit 1973. Het heet Breathe, breathe in the air. Een zinsnede uit dit nummer heeft veel betekenis voor mij en wie weet na vandaag ook voor u. Het luidt als volgt:

‘All you touch and all you see is all your life will ever be’

Dank voor uw vertrouwen, en dank voor de waardevolle tijd.

Good Goan!

Hartelijke groet,
Peter Stevens

Luchtweg virussen

Luchtwegvirussen kunnen een luchtweg-infectie veroorzaken. Denk aan het griepvirus en het coronavirus. Een virus is niet met het blote oog te zien.

Klachten

Veel voorkomende klachten zijn verkoudheidsklachten zoals:

- neusverkoudheid
- niezen
- keelpijn
- een loop- of snotneus

Maar ook hoesten, benauwdheid, hoofdpijn, spierpijn of koorts.

Hoe besmettelijk is het?

Een luchtweginfectie is besmettelijk en kan worden overgedragen via praten, hoesten en niezen.

Wanneer komt het voor?

Luchtwegvirussen komen het meest voor wanneer de R in de maand zit. Dus in de herfst/winterperiode. Mensen zitten dan meer binnen en dicht bij elkaar dan in de zomer.

Hoe lang bent u ziek van een luchtweginfectie?

De duur van ziek zijn is heel verschillend maar meestal duurt dit 1 tot 2 weken. In die tijd kunt u andere mensen aansteken en ook ziek maken. Verspreiding noemen we dat.

Hoe kunt u verspreiding voorkomen?

Verspreiding van luchtwegvirussen kunt u voorkomen door te hoesten en te niezen in uw elleboog en regelmatig uw handen te wassen met water en zeep. Gebruik ook (schone) papierenzakdoekjes en houd afstand van andere bewoners.

Fred Stortelers en Sjoukje Kunne verlaten CCR

“We zijn een sterk team”

De centrale cliëntenraad (CCR) van Marga Klompé zal het vanaf januari 2024 moeten stellen zonder voorzitter Fred Stortelers en vicevoorzitter Sjoukje Kunne. Beiden hebben zich bijna negen jaar vol overtuiging ingezet voor de medezeggenschap. We drinken samen koffie en willen ze graag wat vragen stellen voordat ze in januari stoppen.

Fred en Sjoukje kennen de binnen- en buitenkant van Marga Klompé als zorgorganisatie. Fred, omdat zijn ouders beiden cliënt waren van respectievelijk het verpleeghuis en de thuiszorg. De moeder van Sjoukje woonde in een woonzorgcentrum van Marga Klompé. Als cliënt of familie heb je te maken met de medewerkers maar kom je in de CCR, dan spreek je ook de bestuurder en managers. Als iets niet bestuurlijk niet helemaal goed gaat in de organisatie merkt de cliënt daar in de praktijk weinig of bijna niets van. Dat is volgens Fred en Sjoukje kenmerkend en het fijne van Marga Klompé.

“Iedereen moet in de toekomst gaan samenwerken”

Jullie startten tegelijk bij de CCR in 2015. Hoe trof je de medezeggenschap aan en wat heb je bereikt?

Fred: We stapten in tijdens de bezuinigingen en er was een bestuurscrisis. Er was medezeggenschap die operationeel goed was geregeld met goede ondersteuning door het BOC (Bureau Ondersteuning Cliëntenraad). De organisatie voldeed daarmee aan de wettelijke eis maar de diepgang was beperkt. Er kwam een omslag naar taakvolwassen teams en het aantal managers werd sterk teruggebracht. Daarvóór stond medezeggenschap niet bij alle managers even goed op de radar. We hebben als CCR, als team, besloten om bij elkaar te blijven. Vanuit onze positie konden we zo maximaal aan de oplossing van de bestuurscrisis bijdragen. Dit vanuit de overtuiging de bestuurscrisis goede zorg en een prettige werksfeer niet in de weg mag staan. Dit heeft de CCR tot een bijzonder sterk team gevormd.

Ik ben trots op wat we nu hebben bereikt. We hebben een beter beeld gekregen van hoe we de nieuwe medezeggenschapswet konden invullen (Wet Medezeggenschap Cliënten in de Zorg - WMCZ-2018). De diversiteit van persoonlijkheden in het team heeft de kijk op medezeggenschap verrijkt.

Sjoukje: Het was voor mij in het begin niet zo duidelijk wat de medezeggenschap inhield en de CCR was toen wat je noemt los zand. Op de locatie waar mijn moeder destijds woonde waren de onderwerpen vooral heel praktisch. Vanuit de cliëntenraad waar ik toen in zat wist ik dat er andere locaties waren maar daar bleef het bij. Pas toen ik in de CCR kwam zag ik hoe verschillend de locaties konden zijn. Ze hebben hun couleur locale. En het is prima dat sommige zaken op de ene locatie anders zijn dan op de andere. Mensen kunnen het invullen zoals ze het willen of voelen. Het thema eigen regie komt hier mooi in terug.

Fred: De efficiency lijdt weleens onder die verschillen, daardoor kan er kwaliteitsverschil per locatie ontstaan en goede kwaliteit is wat bewoners op elke locatie mogen verwachten.

Medezeggenschap kan dan wel het verschil maken. Mijn moeder durfde geen kritiek te geven omdat ze bang was dat de medewerkers problemen zou krijgen en dat ze als lastig of vervelend zou worden ervaren. Dat zijn emoties die een belangrijke rol spelen.

Sjoukje: Er is dus meer dan alleen vieze toiletten of de inrichting na een verbouwing. Destijds waren de managers ook lang niet zo goed op de hoogte van wat er speelde in medezeggenschap door cliënten als nu. Ik ben ook trots op een aantal zaken die we hebben bereikt. We hebben een aantal manieren van informatievoorziening ontwikkeld en willen borgen en dat is gelukt met de nieuwsbrieven en de cliëntenraadsdagen. Daarnaast hebben we het boekje ‘De cliëntenraad in 101 vragen’. Dat krijgt elk nieuwbenoemd cliëntenraadslid. Een heel praktisch handvat.

“Locaties hebben hun couleur locale”

Is corona van invloed geweest op hoe de medezeggenschap nu functioneert?

Fred: Met corona hebben we een enorme uitdaging gehad. De nieuwe wet was er net toen het begon. Sjoukje: Corona heeft de uitvoering opgeschort.

Fred: De verstandhouding met bestuur en management is door deze periode een heel stuk beter geworden. Dat is een heel prettige bijwerking van die onaangename tijd. Bovendien gaf dit een zetje in het gebruik van digitale communicatie. Hierdoor zijn de lijnen korter en flexibeler geworden.

Sjoukje: Het digitaal vergaderen is een goede aanvulling maar vervangt niet de menselijke warmte. Een voordeel is dat je op verschillende manieren aanwezig kunt zijn. Vooral voor mij essentieel, omdat mijn gezondheid het niet toelaat fysiek aanwezig te zijn. In de CCR lukte het digitaal overleggen prima maar in de lokale raden zijn we nog niet zover. Leden stopten daarnaast eerder doordat het cliëntenraadswerk stilstond en ze ontdekten ook dat ze ander vrijwilligerswerk konden doen.

Fred: Lokaal heeft de medezeggenschap tijdens corona geleden en is het ledental minder geworden. De corona-crisis is en blijft een zwarte bladzijde van menselijk leed. We hebben na die tijd gezamenlijk met management en bestuur een stappenplan ontwikkeld, om de medezeggenschap te reactiveren en om de uitvoering van de nieuwe WMCZ vorm te geven. Daardoor staan de neuzen nu meer dezelfde kant op dan voorheen. We kunnen een goede invulling geven aan de nieuwe wet en daar

hebben de regiomanagers een belangrijke rol in. Qua invloed is er een duidelijke verschuiving van centraal naar lokaal. De medezeggenschap vindt meer plaats waar het gebeurt, dicht bij de cliënt. Sjoukje: Door training en opleiding weten nu ook de managers wat cliënten mogen verwachten en waar de medezeggenschap bij betrokken moet worden. We zitten weer in een opbouwende fase.

Wat kun je zeggen over de ondersteuning door het BOC?

Fred: De term 'ondersteuning op maat' staat nu centraal. Het BOC heeft een belangrijke rol en moet nu toekomstvast worden. De leden van de cliëntenraden zijn heel verschillend en ieder heeft zijn kwaliteiten. Er moet een balans zijn binnen cliëntenraden, waarbij leden elkaar aanvullen en versterken. Een balans van leden die affiniteit hebben met bijvoorbeeld het lezen van stukken en leden die vooral een goede antenne hebben voor 'wat kan er anders?' Haarfijn aanvoelen als iets scheef zit. Deelname mag niet afhankelijk zijn van opleiding of achtergrond maar gaat om de juiste intentie en betrokkenheid. Het BOC krijgt een meer coachende rol en kan cliëntenraden helpen bij het vinden van praktische hulp of deskundigheid. Denk aan opleidingen, of hulp bij het lezen van begrotingen. Zo nodig een externe deskundige inschakelen die leden helpt. Het BOC heeft ook toegang tot kennisorganisaties zoals LOC (Landelijke Organisatie Cliëntenraden) en NCZ (Netwerk Cliëntenraad en Zorg), die trainingen en advies geven. Het BOC is onafhankelijk en staat volledig in dienst van de medezeggenschap.

Zijn er verbeterpunten, bijvoorbeeld rond het regiobeleid?

Fred: De politiek stimuleert het domein overstijgend regionaal samenwerken. Er gebeurt ontzettend veel in zorginstellingen, ziekenhuizen, wijkverpleging, huishoudelijke ondersteuning en huisartsenposten. In plaats van naast elkaar moet alles en iedereen in de toekomst gaan samenwerken om voor iedereen goede zorg te kunnen waarborgen. De cliëntmedezeggenschap moet hierin mee. In 2018 hebben wij het initiatief genomen om het ROCA (Regionaal Overleg Cliëntenraden Achterhoek) op te richten. Bij toerbeurt organiseert een van de betrokken cliëntenraden (Azora, Careaz, Marga Klompé, Markenheem en Sensire) een themamiddag. De laatste van dit jaar hebben wij georganiseerd. Wij zien veel mooie ontwikkelingen in de regio maar zien ook dat de medezeggenschap bij al die ontwikkelingen niet of nauwelijks zichtbaar is. Bestuurder Erwin Bomers heeft op ons verzoek een indrukwekkende presentatie gegeven over inzet van technologie en data vanuit het maatschappelijk perspectief en de menselijke maat. Daarna hebben Yvonne Nijenhuis en Astrid Kievit, juristen in zorgwetgeving, de vraag beantwoord of wettelijk er al iets is geregeld. Duidelijk is dat er grote veranderingen komen waarin niet alleen meer, maar vooral anders samengewerkt gaat worden. De vraag is of we als cliëntmedezeggenschap nu al in een positie proberen te komen van waaruit we kunnen meepraten. Of wachten we op bijvoorbeeld wetgeving, totdat de medezeggenschap een positie wordt gegund? Ik verwacht hierin een flinke uitdaging in de toekomst.

Heb je tips voor jullie opvolgers in de CCR?

Sjoukje: Informeer jezelf goed. Schakel mensen in die de kennis hebben die jij niet hebt. Volg cursussen bij NCZ of LOC. Stem goed af en werk samen om elkaar te versterken. Wij zochten elkaar op, gebruikten elkaars kennis. Dat maakte ons een sterk team. Ook teambuildingsdagen maken je sterker.

Fred: Het is goed om je voortdurend te realiseren voor wie wij dit mogen doen. Het gaat niet om ons maar om de cliënten. En vraag je af: voegt het iets toe? Daarnaast: is het ook te doen voor medewerkers, familieleden en vrijwilligers?

En tips voor cliënten?

Fred: We zitten hier in het oosten van het land en de mensen zijn hier soms wat afwachtend. Als je het ergens niet mee eens bent, verzamel dan de moed om dat tegen de verzorgende te zeggen of meld het bij de cliëntenraad. Mopperen bij de koffie levert niets op.

Sjoukje: Als je iets aankkaart wat niet goed is, eventueel samen met andere bewoners, dan kun je het uit de wereld helpen.

Fred: Wees ook niet te snel tevreden met een antwoord. Vraag door, ook aan een regiomanager.

“Mopperen bij de koffie levert niets op”

**Nu komt er voor jullie vast tijd vrij.
Wat ga je daarmee doen?**

Fred: Ik ben nog steeds ondernemer. En ik blijf iets doen in de ouderenzorg. Ook zit ik in de onderwijs adviesraad van Avans Hogeschool in Breda. Mijn vak is technische informatica. Op gebied van zorgtechnologie gebeurt er veel. Ik wil me dan ook met 'het verpleeghuis van de toekomst' gaan bezighouden. Genoeg te doen dus.

Sjoukje: Die tijd vul ik wel weer in met ander vrijwilligerswerk, bijvoorbeeld in een cliëntenraad voor verstandelijk gehandicapten en de thuiszorg én bezig blijven met ouderenzorg. Vanuit mijn werk start ik een coaching traject voor vrijwilligersorganisaties die een samenwerking willen aangaan, zodat ze van elkaars kennis en ervaring kunnen profiteren.

Fred: We gaan niet stilzitten, hè Sjoukje?

Sjoukje: Nee, dat doen we niet.

door Sis Huiskamp

Samen creëren we de toekomst van de zorg

Doe mee en beslis mee met passie voor zorg.

Stichting Zorgcombinatie Marga Klompé hecht grote waarde aan de medezeggenschap van haar cliënten. Zij kent dan ook 14 cliëntenraden waar; cliënten, familieleden, mantelzorgers en mensen met passie voor zorg samenwerken met het management en bestuur over onderwerpen die voor cliënten er toe doen.

De cliëntenraden hebben instemmingsrecht en geven advies over verschillende onderwerpen. Dat kan zijn over digitale zorg, welzijnsactiviteiten, eten, huisvesting of samenwerken met een andere instelling.

De Centrale Cliëntenraad (CCR) is op zoek naar nieuwe leden die niet twijfelen om de rol van voorzitter of vicevoorzitter op zich te nemen.

Hebt u belangstelling voor de Centrale Cliëntenraad of voor één van onze 13 lokale cliëntenraden waaronder de thuiszorg, neem dan contact op met de Ondersteuner Cliëntenraad mw. P. Ophuis.

Tel: 06 226 22 999 of mail naar p.ophuis@szmk.nl

Zij zal u in contact brengen met de juiste cliëntenraad en de procedure voor een lidmaatschap toelichten. Wilt u meer weten over de cliëntenraad? Scan dan deze barcode

en bezoek de website:
<https://www.margaklompe.nl/over-ons/clientenraad/>

Van de geestelijke verzorging....

Licht in de duisternis

"Nu daagt het in het oosten...", zingen wij met kerst. Een mooi lied, waarin we zingen dat het duister nu nog om ons heen is, maar dat er al licht daagt aan de horizon.

In de tijd rond kerst, de donkerste tijd van het jaar, zoeken wij allemaal vanuit de duisternis naar het licht. We steken kaarsen aan of doen gezellige kerstlampjes aan. Samen zoeken wij het licht op. We zoeken echter niet "zomaar" een licht, want dan zouden we misschien beter de grote TL-verlichting aan kunnen doen in plaats van kaarsen of kerstlichtjes die een zacht licht verspreiden. We zoeken geen fel licht, maar het speciale licht dat we in ons hart kunnen voelen. Maar wat hopen we dan te zien in dat speciale licht? Wat kunnen we dan zien, dat we in het duister niet kunnen zien? Daarover las ik een mooie anekdote:

Een oude wijze leraar vroeg eens aan zijn leerlingen: "Hoe kun je het moment bepalen waarop de nacht ten einde is en de dag begint? Waar ligt precies de scheidslijn tussen de nacht en de dag?" De leerlingen dachten even na, en toen zei een van hen: "Is het 't moment dat je uit de verte een hond van een schaap kan onderscheiden?" "Nee", zei de leraar. "Is het dan het moment waarop je uit de verte een eikenboom van een beukenboom kan onderscheiden?", vroeg een ander. "Nee", zei de leraar. "Maar wat is het dan?", vroegen de leerlingen. "Het is het moment waarop je in het gezicht van een mens kunt kijken, en daarin je broeder of zuster ziet. Tot dat moment is de nacht nog bij ons."

Dus wat zien wij als het lichter om ons heen en in ons hart wordt? We zien dat de mensen om ons heen onze broeder en zuster zijn, onze medemensen. Ze zijn geen vreemdelingen, geen vijanden en geen rare lui, maar ze zijn onze medemensen, die net als wij behoefte hebben aan liefde en erkenning. Die net als wij eigenaardigheden hebben, hun best doen en soms fouten maken. Pas als we het licht toelaten in ons hart, zullen we in vrede kunnen leven met de mensen om ons heen. Dat is het speciale licht dat kaarsen en kerstverlichting naar ons toe proberen te brengen. Hein Stufkens schreef hierover een mooi gedicht:

*Steek een kaars aan in het duister
Laat het licht toe in je hart
Maak je handen niet tot vuisten
Streel maar zacht wat is verhard*

*Steek een kaars aan in het duister
En zaai vrede waar je gaat
Strek je armen uit en luister
Naar de mens die naast je staat*

*Steek een kaars aan in het duister
Eer wat kwetsbaar is en klein
Ga geduldig tot het uiterst
Laat waar jij bent liefde zijn*

U allen wens ik, ook namens mijn collega-geestelijk verzorgers Naomi Bruil, Michelle van Leussen, Petra Speelman en Hanny Wassink-Pluimers, een liefdevolle kerst en een licht nieuw jaar toe,

Lotte Kleijn

**Marga
Klompé**
voor het beste van elk moment